

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu

(COM(2017) 11 final – 2017/0004 (COD))

(2017/C 288/07)

Poročevalka: **Marjolijn BULK**

Zaprosilo	Evropski parlament, 19. 1. 2017 Svet, 16. 2. 2017
Pravna podlaga	člen 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Sklep plenarne skupščine	24. 1. 2017
Pristojnost	strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	3. 5. 2017
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	31. 5. 2017
Plenarno zasedanje št.	526
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	149/0/3

1. Sklepi in priporočila

- 1.1 EESO pozdravlja začetek revizije direktive o rakotvornih snoveh in je pripravljen prispevati k tej pomembni razpravi.
- 1.2 EESO poziva Komisijo, naj izvede oceno učinka morebitne razširitve področja uporabe direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh na snovi, strupene za razmnoževanje.
- 1.3 EESO močno priporoča, da se pri revizijah direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh ter spremembah, načrtovanih v letu 2018, večja pozornost nameni izpostavljenosti žensk rakotvornim snovem pri delu.
- 1.4 Po mnenju EESO je pomembno, da Komisija v posvetovanju s socialnimi partnerji, državami članicami in drugimi deležniki v direktivi o rakotvornih in mutagenih snoveh izboljša skupno metodologijo za sprejetje zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost.
- 1.5 Zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost je treba določiti na podlagi znanstvenih dokazov ob upoštevanju različnih dejavnikov, kot so izvedljivost in možnosti za merjenje ravni izpostavljenosti. Na Nizozemskem in v Nemčiji se uporablja pristop na podlagi tveganja, ki prispeva k temu, da se pri določanju teh vrednosti kot glavni dejavnik družbenega kompromisa upošteva stopnja tveganja.
- 1.6 EESO meni, da je treba v okviru nacionalnih sistemov socialne varnosti ali javnih zdravstvenih sistemov oblikovati programe za vseživljenjski zdravstveni nadzor vseh oseb, ki so bile na delovnem mestu izpostavljene rakotvornim snovem.
- 1.7 EESO poudarja, da bi morale države članice inšpektoratom za delo zagotoviti dovolj finančnih in človeških virov za izvajanje njihovih nalog, da bi se tako izboljšalo varovanje delavcev pred rakotvornimi in mutagenimi snovmi ter snovmi, strupenimi za razmnoževanje, pri delu.

1.8 EESO podpira skupno stališče evropskih socialnih partnerjev in priporoča, da se sprejmejo zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost za formaldehid.

1.9 EESO priporoča, naj Komisija pri pravni opredelitvi izpušnih plinov iz dizelskih motorjev upošteva ugotovitve Znanstvenega odbora za omejitve poklicne izpostavljenosti kemičnim snovem (SCOEL) v zvezi s temi plini.

2. Ozadje predloga

2.1 Rak je najpogostejši vzrok smrti zaradi delovnih pogojev. Leta 2013 je bilo v EU približno 1,314 milijona smrtnih primerov zaradi raka. Več kot 100 000 smrtnih primerov v EU je posledica raka, povezanega z delovnim mestom, ki je najpogostejši vzrok smrti, povezanih z delom, v EU. Približno 20 milijonov delavcev v EU je pri delu izpostavljenih rakotvornim snovem. V študiji, ki jo je leta 2015 objavil nizozemski nacionalni inštitut za javno zdravje in okolje ⁽¹⁾, je bilo ocenjeno, da letni stroški rakavih obolenj, povezanih s poklicem, znašajo 334 milijard EUR.

2.2 Zakonodaja o varstvu delavcev rakava obolenja, povezana s poklicem, obravnava v številnih direktivah. Splošne obveznosti iz okvirne direktive ⁽²⁾ iz leta 1989 se nanašajo na vsa tveganja in opredeljujejo splošne ukrepe, ki jih je treba izvesti na delovnem mestu. Direktiva o kemičnih snoveh ⁽³⁾ se uporablja za vse nevarne kemikalije. Direktiva o azbestu ⁽⁴⁾ upošteva specifične potrebe za preprečevanje bolezni, povezanih z azbestom. Najpomembnejši specifični del zakonodaje je direktiva o rakotvornih snoveh, sprejeta leta 1990.

2.3 Direktiva o rakotvornih in mutagenih snoveh določa splošne minimalne zahteve. Delodajalci morajo ugotoviti in oceniti tveganja ter preprečiti izpostavljenost, kadar se tveganja pojavijo. Če je to tehnično izvedljivo, je treba postopek ali kemijski dejavnik nadomestiti z nenevarnim ali manj nevarnim postopkom oz. kemijskim dejavnikom. Če nadomestitev ni tehnično izvedljiva, je kemijske rakotvorne snovi prav tako treba, kolikor je to tehnično izvedljivo, proizvajati in uporabljati v zaprtem sistemu za preprečevanje izpostavljenosti. Če to tehnično ni izvedljivo, je treba izpostavljenost delavcev zmanjšati do najnižje ravni, ki jo je tehnično mogoče zagotoviti.

2.4 Poleg teh splošnih minimalnih zahtev direktiva o rakotvornih in mutagenih snoveh določa mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost posameznim rakotvornim in mutagenim snovem kot sestavni del mehanizma za zaščito delavcev. Konkretno zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost posameznim kemijskim dejavnikom so določene v Prilogi III k tej direktivi. Trenutno so v tej prilogi te mejne vrednosti določene samo za tri snovi oziroma izpostavljenosti snovem, ki se sproščajo pri postopku. Te mejne vrednosti zadevajo samo majhen delež delavcev, izpostavljenih rakotvornim in mutagenim snovem ter snovem, strupenim za razmnoževanje.

2.5 Evropska komisija je leta 2016 napovedala, da bo revizija direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh potekala v treh fazah. Maja 2016 je sprejela prvi predlog, o katerem zdaj razpravlja Evropski parlament in Svet ministrov. Drugi predlog je bil sprejet januarja 2017, tretji pa bo predvidoma sprejet leta 2018.

2.6 Revizija direktive o strupenih in mutagenih snoveh je stalen proces. V prvem predlogu sta bili revidirani dve obstoječi zavezujoči mejni vrednosti za poklicno izpostavljenost in sprejetih enajst novih. Evropski parlament je v poročilu, ki ga je pripravila Marita Ulvskog ⁽⁵⁾, podprl revizijo direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh in med drugim pozval k razširitvi njenega področja uporabe na snovi, strupene za razmnoževanje, k uvedbi strožjih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost šestim snovem ter k določitvi prehodne mejne vrednosti, da se delodajalcem zagotovi dodaten čas za njihovo izvajanje. Evropski parlament je prav tako izpostavil, da bi morali reviziji Priloge III k Direktivi 2004/37/ES v letih 2017 in 2018 vključevati, vendar ne biti omejeni na, snovi, zmesi in postopke, kot so izpušni plini iz dizelskih motorjev, formaldehid, kadmij in njegove spojine, berilij in njegove spojine, nikljeve spojine, arzen in njegove spojine ter akrilonitril. Velika večina političnih skupin je podprla kompromisni predlog Evropskega parlamenta.

⁽¹⁾ Nizozemski nacionalni inštitut za javno zdravje in okolje (RIVM), *Work related cancer in the European Union. Size, impact and options for further prevention* (Rakava obolenja, povezana z delovnim mestom, v Evropski uniji: obseg, učinek in možnosti za nadaljnje preprečevanje), 2015.

⁽²⁾ Ukrepi za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu, Direktiva Sveta 89/391/EGS (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).

⁽³⁾ Varovanje zdravja in zagotavljanje varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu, Direktiva Sveta 98/24/ES (UL L 131, 5.5.1998, str. 11).

⁽⁴⁾ Varstvo delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu, Direktiva 2009/148/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 330, 16.12.2009, str. 28).

⁽⁵⁾ Poročilo Ulvskog.

2.7 Glavni namen drugega predloga je sprejeti pet novih zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost. Kompleksne zmesi policikličnih aromatskih ogljikovodikov in odpadna motorna olja so sicer navedeni v prilogi, v kateri je opredeljeno področje uporabe direktive, vendar za ti dve rakotvorni snovi niso določene mejne vrednosti. Komisija je na podlagi svoje analize sklenila, da v tej fazi ne bo sprejela ukrepov za pet rakotvornih snovi⁽⁶⁾.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Področje uporabe direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh je trenutno omejeno na rakotvorne in mutagene snovi; treba bi bilo razmisliti o možnosti razširitve na snovi, strupene za razmnoževanje. Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu je ugotovila naslednje: „Posledice poklicne izpostavljenosti za moški in ženski reproduktivni sistem se lahko pokažejo v obliki spremenjenih ravni spolnih hormonov, zmanjšanja libida in potentnosti, menstrualnih motenj, prezgodnje menopavze, zapoznele menarhe, disfunkcije jajčnikov, slabše kakovosti semenčic ter zmanjšanja plodnosti moških in žensk. Izpostavljenost strupenim snovem lahko povzroči direktno okvaro celic pri razvoju semenčic in jajčec. Zaradi izpostavljenosti matere med nosečnostjo je lahko moten razvoj zarodka (...). Izpostavljenost strupenim snovem lahko ima številne daljnosežne posledice, na primer smrt ploda, zaostanek v rasti v maternici, prezgodnji porod, prirojene motnje, smrt po porodu, motnje kognitivnega razvoja, spremembe v občutljivosti imunskega sistema ali rak v otroštvu. Izpostavljenost matere kemikalijam pri delu lahko povzroči tudi okužbo materinega mleka. Nekatere kemikalije, ki vplivajo na delovanje hormonov, znane kot povzročitelji endokrinih motenj, lahko spremenijo delovanje endokrinega sistema in imajo zato negativne posledice za razmnoževanje, kot so slaba kakovost semenčic in poškodovana reproduktivna tkiva pri moških in nekatere ginekološke zdravstvene težave pri ženskah.“

3.1.1 V uredbi REACH in več posebnih zakonodajnih aktih (o kozmetičnih izdelkih, biocidih in pesticidih) se rakotvorne in mutagene snovi ter snovi, strupene za razmnoževanje, obravnavajo v krovni skupini snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost. Te snovi imajo nekatere skupne značilnosti, kot so njihov zelo močan vpliv na zdravje, težave pri dojetanju tveganja (saj se posledice izpostavljenosti pogosto pojavijo po dolgem obdobju latence), težave pri obvladovanju tveganja in problemi, povezani z učinki „koktajla“, tj. izpostavljenost dvema ali več različnim snovem ali postopkom. Ta pristop je bil ob podpori socialnih partnerjev na nacionalni ravni sprejet v nacionalnih zakonodajah več držav članic. EESO poziva Komisijo, naj izvede oceno učinka morebitne razširitve področja uporabe direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh na snovi, strupene za razmnoževanje.

3.2 V strategiji EU za preprečevanje rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom, bi bilo treba več pozornosti nameniti ženskam.

3.2.1 Vzorec izpostavljenosti in mesta pojava raka se lahko med moškimi in ženskami razlikuje. Za rakom dojke na primer zelo redko zbolijo moški, pri ženskah pa je ta oblika raka najpogostejša. K raku dojk lahko prispeva vrsta poklicnih izpostavljenosti.

3.2.2 EESO Komisijo odločno poziva, naj pri reviziji direktive in predlogih sprememb, načrtovanih v letu 2018, bolj sistematično upošteva izpostavljenost žensk rakotvornim snovem pri delu. Pri mnogih vrstah dela, kjer prevladujejo ženske (zdravstvo, čiščenje, frizerstvo itd.), pride do izpostavljenosti rakotvornim snovem, kar se zanemarja. Treba je določiti merila za opredelitev in razvrstitev povzročiteljev endokrinih motenj, ki prispevajo k nekaterim vrstam raka. Treba bi bilo okrepitev preventivne ukrepe pri uporabi citostatičnih proizvodov (npr. kemoterapevtikov) v zdravstvenih poklicih. Ionizirajoča sevanja sicer ne sodijo v področje, ki ga obravnava to mnenje, vendar EESO odločno poziva k okrepitvi drugih direktiv, zlasti Direktive 2013/59/Euratom.

3.3 Med deležniki je široko soglasje glede vloge in pomena zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost. Te mejne vrednosti so pomembne, saj prispevajo k zmanjšanju tveganja tudi v primeru, ko varne ravni izpostavljenosti ne obstajajo. Treba jih je določiti na ustrezni ravni ob upoštevanju znanstvenih dokazov in vidikov izvedljivosti.

3.3.1 Vendar pa v EU ni enotne metodologije za določitev zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost. Komisija trenutno te določa za vsak primer posebej. V večini primerov bi bilo mogoče izboljšati preglednost in skladnost. Nekatere mejne vrednosti so ustrezne, nekatere pa ne zagotavljajo dovolj zaščite. EESO meni, da bi morali biti, ko gre za zdravje in življenje ljudi, dovolj ambiciozni za uresničitev tega izziva.

⁽⁶⁾ Berilij in anorganske berilijeve spojine, heksaklorobenzen, izpušni plini iz dizelskih motorjev, prah in dim, ki nastaneta pri postopku obdelovanja gume, ter 4,4'-metilen-bis-(2 kloranilin).

3.3.2 Pri tem je treba upoštevati tudi, da imajo države članice različne pristope. Nekatere so zavezujoče mejne vrednosti določile za več kot 100 različnih rakotvornih in mutagenih snovi, druge pa za manj kot 10. Ravni teh mejnih vrednosti se lahko med posameznimi državami razlikujejo. To povzroča težave podjetjem, ki delujejo v različnih državah z različnimi standardi, in lahko v nekaterih primerih privede do neelojalne konkurence.

3.3.3 Po mnenju EESO je zato pomembno, da Komisija v direktivi o rakotvornih in mutagenih snoveh opredeli metodologijo za sprejetje zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost. Ta postopek bi moral vključevati obsežno posvetovanje s socialnimi partnerji, državami članicami in drugimi deležniki, tudi nevladnimi organizacijami. Izkušnje na nacionalni ravni pripomorejo k opredelitvi dobrih praks. EESO meni, da bi bilo treba upoštevati predvsem dva vidika:

3.3.3.1 skladnost zavezujočih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost, da bi preprečili primere, ko lahko za delavce, izpostavljene določenim snovem, obstaja večje tveganje za pojav raka kot za delavce, izpostavljene drugim snovem. V Nemčiji in na Nizozemskem socialni partnerji podpirajo pristop na podlagi tveganja. To prispeva k temu, da se pri določanju teh mejnih vrednosti upošteva stopnja tveganja kot glavni dejavnik družbenega kompromisa;

3.3.3.2 zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost je treba določiti na podlagi znanstvenih dokazov. Pri tem je treba upoštevati različne dejavnike, kot so izvedljivost in možnosti za merjenje ravni izpostavljenosti. Da bi delodajalcem pomagali pri določanju prednostnih preventivnih ukrepov, bi se morale te mejne vrednosti izrecno nanašati na stopnjo tveganja, povezano z ravno izpostavljenosti.

3.4 V večini primerov je od trenutka izpostavljenosti do pojava raka dolgo obdobje latence. EESO zato meni, da je treba izpostavljene delavce ali delavce, pri katerih obstaja tveganje izpostavljenosti, zaščititi, tako da se v okviru nacionalnih sistemov socialne varnosti ali javnih zdravstvenih sistemov zagotovi vseživljenjski zdravstveni nadzor za vse izpostavljene delavce.

3.5 EESO priporoča, da se večja prizadevanja usmerijo v znanstvene in statistične študije. Rakava obolenja, povezana s poklicem, lahko povzročijo tudi stres, dejavniki, povezani z organizacijo dela, kot je izmensko delo, itd. Več pozornosti in finančnih sredstev bi morali nameniti raziskovanju posledic in morebitnih sinergij kombinacije izpostavljenosti različnim dejavnikom, na primer kemikalij in bioloških ali fizikalnih dejavnikov, kemikalij in organizacije dela itd.

3.6 EESO poudarja, da je ena glavnih nalog na področju varovanja delavcev pred rakotvornimi in mutagenimi snovmi ter snovmi, strupenimi za razmnoževanje, na delovnem mestu, okrepitev nadzora izvajanja in uporabe direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh. Države članice bi morale inšpektoratom za delo zagotoviti dovolj finančnih in človeških virov, da bodo lahko izvajali svoje naloge, hkrati pa podjetjem, zlasti MSP, pomagati pri izpolnjevanju teh novih določb. Okrepiti bi morale sodelovanje z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu, ki je oblikovala različna orodja, s katerimi bi lahko izboljšali kakovost preventivnih ukrepov na delovnem mestu. Eno od teh orodij je interaktivno spletno orodje za oceno tveganja (OiRA), spletna platforma, ki omogoča oblikovanje sektorskih orodij za oceno tveganja v katerem koli jeziku na enostaven in standardiziran način.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Drugi predlog direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh uvaja zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost za pet dodatnih rakotvornih snovi.

4.1.1 *Epiklorohidrin* je rakotvorna snov brez praga. V EU je tej snovi izpostavljenih 43 813 delavcev. Komisija predlaga zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost 1,9 mg/m³. 15 držav članic bo moralo uvesti (7) ali posodobiti (8) svoje mejne vrednosti in jih zmanjšati na 1,9 mg/m³. Ocenjuje se, da v teh 15 državah članicah dela okrog 69 % izpostavljenih delavcev, zato bi jim boljše pravno varstvo z uvedbo te zavezujoče mejne vrednosti koristilo. EESO meni, da bi predlagana zavezujoča mejna vrednost prispevala k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.1.2 *Etilendibromid* je genotoksična rakotvorna snov brez praga. Ocenjuje se, da je v EU 1,2-dibromoetanu potencialno izpostavljenih manj kot 8 000 delavcev. Komisija predlaga zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost 0,8 mg/m³ (0,1 ppm). 20 držav članic bo moralo uvesti (11) ali posodobiti (9) svoje mejne vrednosti in jih zmanjšati na 0,8 mg/m³. Ocenjuje se, da v teh 20 državah članicah dela 81 % izpostavljenih delavcev, zato bi jim boljše pravno varstvo z uvedbo te zavezujoče mejne vrednosti koristilo. Predvideva se, da bodo podjetja (tudi mikro in mala podjetja) imela zelo malo dodatnih stroškov. EESO meni, da bi predlagana zavezujoča mejna vrednost prispevala k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.1.3 *Etildiklorid* je v uredbi CLP (uredbi o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi) razvrščen kot rakotvorna snov 1B. V Evropi je tej snovi potencialno izpostavljenih manj kot 3 000 delavcev⁽⁷⁾. Komisija predlaga zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost 8,2 mg/m³ (2 ppm). 23 držav članic bo morale uvesti (5) ali posodobiti (18) svoje mejne vrednosti in jih zmanjšati na 2 ppm, zato se pričakuje, da bi boljše pravno varstvo koristilo velikemu številu izpostavljenih delavcev. EESO meni, da bi predlagana zavezujoča mejna vrednost prispevala k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.1.4 *4,4'-metilendianilin* je genotoksična rakotvorna snov. Ocenjuje se, da je 4,4'-metilendianilin v zraku izpostavljenih 70–140 ljudi v kemični industriji. Kar zadeva izpostavljenost kože 4,4'-metilendianilinu, je število ljudi precej večje; v tem primeru naj bi bilo izpostavljenih od 390 000 do 3,9 milijona delavcev⁽⁸⁾. Komisija predlaga zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost 0,08 mg/m³. 23 držav članic bo morale uvesti (12) ali posodobiti (11) svoje mejne vrednosti in jih zmanjšati na 0,08 mg/m³. EESO meni, da bi predlagana zavezujoča mejna vrednost prispevala k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.1.5 *Trikloroetilen* je Mednarodna agencija za raziskave raka (IARC) razvrstila v skupino rakotvornih snovi 2A, v EU pa je v skladu z uredbo CLP razvrščen v kategorijo rakotvornih snovi 1B. Ocenjuje se, da mu je v EU potencialno izpostavljenih približno 74 000 delavcev. Komisija predlaga kombinacijo zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost 54,7 mg/m³ (10 ppm) in mejne vrednosti za kratkotrajno izpostavljenost (STEL) 164,1 mg/m³ (30 ppm). Od 21 držav članic, ki so že uvedle nacionalno zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost trikloroetilenu, jih je 16 uvedlo tudi STEL. 17 držav članic bo morale uvesti (6) ali posodobiti (11) svoje mejne vrednosti in jih zmanjšati na 54,7 mg/m³ (10 ppm). Ocenjuje se, da v teh 17 državah članicah dela skoraj 74 % izpostavljenih delavcev, zato bi jim boljše pravno varstvo z uvedbo te mejne vrednosti koristilo. EESO ugotavlja, da so bile v številnih državah članicah uvedene nižje zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost trikloroetilenu, kar organizacije delodajalcev in sindikatov podpirajo. Nižje mejne vrednosti bi bilo treba predvideti tudi na ravni EU, da se zmanjšajo stroški zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.2 Kompleksne zmesi *policikličnih aromatskih ogljikovodikov* in odpadna motorna olja so sicer navedeni v prilogi, v kateri je opredeljeno področje uporabe direktive, vendar za ti dve rakotvorni snovi niso določene mejne vrednosti.

4.2.1 *Kompleksne zmesi policikličnih aromatskih ogljikovodikov*, ki vsebujejo benzo[a]piren kot kazalnik. Te zmesi so velika skupina organskih spojin. EESO meni, da bi predlagani ukrep prispeval k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

4.2.2 *Mineralna olja kot odpadna motorna olja*. Izpostavljenost mineralnim oljem kot odpadnim motornim oljem lahko povzroči kožnega raka. Ocenjuje se, da je tem snovem izpostavljenih 1 milijon delavcev, predvsem v sektorju vzdrževanja in popravila motornih vozil. EESO meni, da bi predlagani ukrep prispeval k zmanjšanju stroškov zdravljenja rakavih obolenj, povezanih z delovnim mestom.

5. Snovi ali postopki, ki bi jih bilo treba dodati na seznam

5.1 *Formaldehid*. Komisija ni predlagala zavezujoče mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost formaldehidu. Leta 2009 je IARC ugotovil, da je pri ljudeh dovolj dokazov za vzročno povezavo med formaldehidom in mieloično levkemijo. Na voljo so ustrezne informacije, da se za formaldehid izpeljejo mejna vrednost za poklicno izpostavljenost glede na njegovo škodljivost zdravju, osemurno časovno tehtano povprečje in mejna vrednost za kratkotrajno izpostavljenost. SCOEL je na podlagi razpoložljivih podatkov kot mejno vrednost za poklicno izpostavljenost določil 0,3 ppm (osemurno časovno tehtano povprečje), kot mejno vrednost za kratkotrajno izpostavljenost pa 0,6 ppm. Ob upoštevanju tega je tudi Svetovalni odbor za varnost in zdravje pri delu sklenil, da Komisiji priporoči to mejno vrednost. Evropski socialni partnerji so leta 2016 Komisijo pozvali, da vrednosti glede na škodljivost zdravju, ki jih je predlagal SCOEL, uporabi kot zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost tej kemikaliji⁽⁹⁾. EESO podpira to skupno stališče in meni, da je treba to zavezujočo mejno vrednost sprejeti.

⁽⁷⁾ Podatki za leto 2009.

⁽⁸⁾ Inštitut za medicino (IOM, ki se je leta 2016 preimenoval v HDM), raziskovalni projekt P937/9 o 4,4'-metilendianilinu, maj 2011.

⁽⁹⁾ Zahteva EPF, ETUC, Evropskega združenja proizvajalcev avtomobilov, Evropskega združenja proizvajalcev pnevmatik in gume, Formacare in EPRA za vključitev formaldehida v Prilogo III k Direktivi 2004/37/ES o rakotvornih in mutagenih snoveh, 15. julij 2016.

5.2 *Izpušni plini iz dizelskih motorjev.* Mednarodna agencija za raziskovanje raka (IARC) je leta 2012 vse izpušne pline iz dizelskih motorjev razvrstila v kategorijo rakotvornih snovi 1 (dokazano rakotvorne za ljudi). Po navedbah Komisije je v Evropski uniji več kot tri milijone ljudi pri delu izpostavljenih izpušnim plinom iz dizelskih motorjev. Leta 2010 je bilo vseh delavcev, ki so bili vsaj del svoje delovne dobe izpostavljeni izpušnim plinom, 12 milijonov, kar bi se lahko do leta 2060 povečalo na 20 milijonov. V oceni učinka Komisije je navedeno, da bo to, da ni zakonodaje o preprečitvi izpostavljenosti izpušnim plinom iz dizelskih motorjev, v EU med letoma 2010 in 2069 povzročilo 230 000 smrtnih primerov.

5.2.1 Glavni argument Komisije, da teh plinov ni vključila v Prilogo I in Prilogo III k direktivi o rakotvornih in mutagenih snoveh, je, da bi bilo težko najti pravno opredelitev za razlikovanje med novimi in starimi motorji. Po mnenju EESO namen direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh ni opredeliti tehnične standarde za motorje, ampak zagotoviti pravno opredelitev izpušnih plinov iz dizelskih motorjev kot rakotvornega procesa na podlagi znanstvenih dokazov in ocene IARC. Delavci so lahko na delovnem mestu izpostavljeni izpušnim plinom iz več dizelskih motorjev z različnimi standardi izpostavljenosti. Pri opredelitvi izpostavljenosti so pomembni tudi drugi dejavniki: temperature zgorevanja ter vzdrževanje in čiščenje motorjev. Zavezujočo mejno vrednost za poklicno izpostavljenost bi lahko določili ob upoštevanju koncentracije elementarnega ogljika v zraku. EESO meni, da bi bilo treba upoštevati naslednjo ugotovitev SCOEL: „Čeprav toksikološki podatki podpirajo prag (po možnosti 0,02 mg DEP/m³ ali manj, kar ustreza 0,015 mg EC/m³), pa epidemiološki podatki nakazujejo, da obstajajo znatna tveganja za nastanek raka že pri tej ali nižji ravni izpostavljenosti. Zato mejne vrednosti za poklicno izpostavljenost, ki bi ustrezno ščitila delavce, ni mogoče določiti na podlagi trenutno razpoložljivih podatkov in analiz. Vendar pa se tako toksikološki kot epidemiološki podatki za ljudi še naprej zbirajo in ocenjujejo“⁽¹⁰⁾.

V Bruslju, 31. maja 2017

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS

⁽¹⁰⁾ Mnenje SCOEL št. 403, 2016.